

Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în subprogram în anul 2025
Perspective interdisciplinare asupra fenomenelor de confluență și de confruntare în domeniile lingvistic, literar și folcloric în spațiul basarabean ca limes civilizațional și frontieră geopolitică

Codul subprogramului 010301

Realizările din cadrul Subprogramului, etapa 2, au vizat: a) valorificarea elementului static al limbii române în stabilirea profilului terminologic național, în context de globalizare; valorificarea textelor românești vechi; reactualizarea patrimoniului onomastic și a celui toponimic; identificarea elementelor dinamice ale limbii; elucidarea fenomenelor lingvistic-terminologice în limba română la nivelurile: morfologic, lexical, semantic, funcțional etc.; digitalizarea și transliterarea în alfabet latin a textelor vechi, a dicționarelor (în colaborare, Iași) etc. – obiectul de cercetare – limba română; b) promovarea patrimoniului literar imaterial etnologic, abordările sistematice ale inventarului folcloric, evaluări critice ale textelor literare în contextul universalismului literar, valorificarea interdisciplinară și transmedială a imaginarului literar-artistic; cercetarea socio-culturală a dinamicii etico-estetice și a mutațiilor axiologice ale literaturii române din Basarabia; analiza reprezentărilor literaturii naționale la confluența noilor forme culturale și a epistemologiilor postmoderne – obiect de studiu – literatura română. Rezultatele obținute în cadrul Subprogramului au fost reflectate în 160 de lucrări științifice, inclusiv *Cărți populare românești păstrate în străinătate. Bertoldo. Alexandria. Sandipa* (dr. Galaction Verebceanu), trei monografii internaționale: *Ființa plurală. Reflecții critice* (dr. Oxana Gherman), *Fracturi identitare: secvențe critice* (dr. Nadejda Ivanov), *Limite și provocări* (dr. Constantin Ivanov); studiul monografic *Textul narativ: perspective intertextuale și postmoderne* (dr. Sergiu Cogut); *Filologia modernă: realizări și perspective în context european: Constantin Stere: 160 de ani de la naștere*. Ediția a 19-a, 2-3 octombrie 2025 (coord.: dr. Oxana Gherman, dr. hab. Eugenia Mincu), *Lucrările conferinței științifice naționale „Lecturi in memoriam acad. Silviu BEREJAN”*, ediția a VII-a, Chișinău, 22 mai 2025 (coord.: dr. Ecaterina Brăguță); capitole în monografiile internaționale – 3; articole în *Web of Science* – 4; articole în reviste din străinătate recunoscute – 6; articole în reviste din Registrul Național al revistelor de profil, categoria B/C – 45; articole în culegeri de lucrări științifice editate peste hotare și în Republica Moldova – 19; articole în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare și în Republica Moldova)/naționale – 62. La nivel de Subprogram, s-au organizat 15 evenimente științifice, dintre care 4 – de rezonanță internațională. Cercetătorii implicați în Subprogram au contribuit la dezvoltarea Centrului de Cercetări ale Imaginarului „L. Blaga” de la Institut. Cercetătorii științifici participă la implementarea a două *Proiecte bilaterale România-Republica Moldova*. Au fost susținute 156 de comunicări în cadrul manifestărilor științifice: manifestări științifice internaționale (în străinătate) – 48; manifestări științifice internaționale (în Republica Moldova) – 47; manifestări științifice naționale cu participare internațională – 13; manifestări științifice naționale – 48. În scop de diseminare a rezultatelor științifice, au fost publicate 86 de articole de popularizare și au fost realizate 50 de emisiuni, cu implicarea cercetătorilor din Subprogram; au fost editate două reviste ale Institutului – *Philologia* (categoria B, redactor-șef: dr. hab. Nina Corcinschi) și *Limbă, Literatură, Folclor* (categoria C, redactor-șef: dr. Nadejda Ivanov). Au fost întocmite 750 de avize de etimologizare a numelui și a prenumelui. Au fost elaborate 25 de tablete de etimologizare și de cultivare a limbii române. Cercetările lingvistic-terminologice și literare au completat sursele bibliografice, generând un dialog academic, la niveluri național și internațional. Site-ul *LogosPlus*, portal de resurse filologice (<https://logosplus.ifr.md/>), platforma <https://dex.ifr.md> (ajustarea DELRA în 4 volume (vol. II-III)) la normele DOOM³), platforma <https://exercitii.ifr.md/> (în colaborare cu Institutul de Matematică și Informatică „Vladimir Andrunachievici”) continuă să fie dezvoltate.

Astfel, scopul și obiectivele propuse în cadrul Subprogramului (etapa 2) au fost realizate.

The achievements of Subprogram Stage 2 focused on several key areas: a) valorizing the static elements of the Romanian language to establish its terminological profile in the context of globalization; exploring old Romanian texts; revisiting onomastic and toponymic heritage; identifying the dynamic elements of the language; clarifying linguistic and terminological phenomena in Romanian at morphological, lexical, semantic, and functional levels; and digitizing and transliterating dictionaries, of the old texts into the Latin alphabet (in collaboration with Iași) – the research object was the Romanian language; b) the promotion of ethnological intangible literary heritage; systemic approaches to the inventorying of folklore; critical evaluations of literary texts in the context of literary universalism; the interdisciplinary and transmedial valorization of the literary-artistic imaginary; socio-cultural research into the ethical-aesthetic dynamics and axiological shifts of Romanian literature in Bessarabia; the analysis of representations of national literature at the intersection of new cultural forms and postmodern epistemologies — object of study: Romanian literature. The results of the Subprogram include the publication of 160 scientific works, such as *Cărți populare românești păstrate în străinătate. Bertoldo. Alexandria. Sandipa* (PhD Galaction Verebceanu); three international monographs: *Ființa plurală. Reflecții critice* (PhD Oxana Gherman); *Fracturi identitare: secvențe critice* (PhD Nadejda Ivanov); *Limite și provocări* (PhD Constantin Ivanov); the monographic study *Textul narativ: perspective intertextuale și postmoderne* (PhD Sergiu Cogut); *Filologia modernă: realizări și perspective în context european: Constantin Stere: 160 de ani de la naștere*, 19th edition, Chișinău, 2-3 October 2025 (coord.: PhD Oxana Gherman, Dr. habil. Eugenia Mincu); the *Proceedings of the National Scientific Conference „Lecturi in memoriam acad. Silviu BEREJAN”*, 7th edition, Chișinău, 22 May 2025 (coord.: PhD Ecaterina Brăguță). Additional contributions include 3 chapter in international monographs; 4 article in a Web of Science journal; 6 articles in recognized foreign journals; 45 articles in the National Registry of Scientific Journals (Category B/C); 19 articles in scientific collections published abroad and in Moldova; 62 articles in proceedings of international and national scientific conferences; and two theses presented at international/national conferences. Within the Subprogram, 15 scientific events were organized, 4 of which had international significance. The researchers involved in the Subprogram contributed to the development of the “L. Blaga” Center for Imaginary Studies at the Institute. The scientific researchers involved in the Subprogram are participating in 2 bilateral projects between Romania and the Republic of Moldova. A total of 156 communications were delivered during scientific events: 48 at foreign international events, 47 at international scientific events in Moldova, 13 at national scientific events with international participation, and 48 at national scientific events. For dissemination purposes, 86 popularization articles were published. Researchers also contributed to 50 radio/TV broadcasts, and two Institute journals were published: *Philologia* (Category B, Editor-in-Chief: Dr. habil. Nina Corcinschi) and *Limbă, Literatură, Folclor* (Category C, Editor-in-Chief: PhD Nadejda Ivanov). Furthermore, 750 etymological certificates on names and surnames were drafted along with 25 tablets on etymology and Romanian language cultivation. Linguistic, terminological, and literary research enriched bibliographic resources, fostering academic dialogue at both national and international levels. The *LogosPlus* website, a portal of philological resources (<https://logosplus.ifr.md/>), the platform <https://dex.ifr.md> (adjusting the 4-volume DELRA (vols. II–III) to DOOM₃ standards), and the platform <https://exercitii.ifr.md/> (in collaboration with the “Vladimir Andrunachievici” Institute of Mathematics and Informatics) continue to be developed.

In conclusion, the objectives proposed in Subprogram Stage 2 were successfully achieved.